

Handläggare
Sigita Jogminaite
Telefon: 08-50825194

Till
Socialnämnden
2023-05-23

Remiss av Stöd till barnfamiljer

Svar på remiss från kommunstyrelsen, Dnr KS 2023/590

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner tjänsteutlåtandet som svar på kommunstyrelsens remiss av *Stöd till barnfamiljer*.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har till socialnämnden remitterat ärendet för besvarande. Utredningen föreslår att barnfamiljer som har rätt till det tidsbegränsade tilläggsbidraget inom bostadsbidraget får avräkna tilläggsbidraget vid beräkning av ekonomiskt bistånd efter prövning enligt 4 kap. 2 § SoL, under den tid som regeringens förslag till beslut enligt vårändringsbudgeten om tillfälligt utökat bostadstillägg gäller.

Regeringen har i vårändringsbudgeten föreslagit en förlängning av det tillfälliga tilläggsbidraget till barnfamiljer med bostadsbidrag till och med den 31 december 2023. Regeringen föreslår även en höjning av tilläggsbidraget från den 1 juli 2023.

Förvaltningen är positiv till att regeringen förlänger och höjer bostadsbidraget till barnfamiljer. Barnfamiljer med små ekonomiska marginaler, som de som uppstår försörjningsstöd, är särskilt utsatta när levnadsomkostnaderna ökar.

Förvaltningen är positiv till att barnfamiljer som har rätt till det föreslagna tidsbegränsade förstärkta tilläggsbidraget inom bostadsbidraget får avräkna tilläggsbidraget vid beräkning av ekonomiskt bistånd vid en prövning enligt 4 kap. 2 § SoL under förutsättning att riksdagen fattar beslut i enlighet med regeringens förslag.

Förslaget kommer innebära att staden går miste om minskade kostnader för ekonomiskt bistånd som höjningen av bostadsbidraget skulle innebära. Kostnaden för ekonomiskt bistånd väntas istället ha samma nivå som hade varit utan den statliga satsningen. Förslaget

kommer dock även innebära att barnhushåll med försörjningsstöd och bostadsbidrag kommer kunna tillgodogöra sig det tillfälliga tilläggsbeloppet i bostadsbidraget, vilket ger en positiv skillnad i det enskilda hushållets disponibla inkomst.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner tjänsteutlåtandet som svar på kommunstyrelsens remiss av *Stöd till barnfamiljer*.

Bakgrund

Regeringen har infört ett tidsbegränsat tilläggsbidrag inom bostadsbidraget riktat till barnfamiljer med låga inkomster. Förslagen trädde i kraft den 1 juli 2022 och tilläggsbidraget lämnas under en begränsad period från juli 2022 till juli 2023. Regeringen föreslår i vårbudgeten en förlängning och en förstärkning av det tillfälliga tilläggsbidraget till barnfamiljer med bostadsbidrag till och med den 31 december 2023.

Riksdagen förväntas fatta beslut om vårändringsbudgeten 20 juni 2023.

Ärendet

När regeringen den 1 juli 2022 införde ett tillfälligt tilläggsbelopp om 25 procent av det preliminära bostadsbidraget till barnfamiljer innebar det en minskning av försörjningsstödet för barnfamiljer med bostadsbidrag med samma belopp som tilläggsbeloppet. Dessa familjer fick alltså i praktiken inte del av tillägget.

Regeringen har i vårändringsbudgeten föreslagit en förlängning av det tillfälliga tilläggsbidraget till barnfamiljer med bostadsbidrag till och med den 31 december 2023. Regeringen föreslår även en höjning av tilläggsbidraget från den 1 juli 2023. Tilläggsbidraget lämnas i dag månadsvis med ett belopp om 25 procent av det preliminära bostadsbidraget. I promemorian föreslås att den procentsatsen ska höjas till 40 procent från och med samma tidpunkt. När det gäller barnhushåll med försörjningsstöd är den ekonomiska situationen fortsatt oförändrad eftersom det ekonomiska biståndet reduceras i samma utsträckning som tilläggsbidraget höjer bostadsbidraget. Förslaget innebär därmed att staden tillfälligt gör avsteg från gällande riktlinjer för ekonomiskt bistånd så att barnfamiljer som har rätt till det tidsbegränsade tilläggsbidraget inom bostadsbidraget får avräkna tilläggsbidraget vid beräkning av ekonomiskt bistånd efter prövning enligt 4 kap. 2 § SoL, förutsatt att regeringens förslag röstas igenom i riksdagen.

Bistånd enligt 4 kap 2 § SoL baseras på kommunala riktlinjer. En prövning enligt 4 kap 2 § ska göras med utgångspunkt i beslut som kommunfullmäktige har fattat och inte i gällande praxis. Justitieombudsmannen (JO) har dock ansett att en prövning som baseras på kommunala riktlinjer alltid ska föregås av en prövning

enligt 4 kap 1 § SoL. Detta för att tydliggöra rätten till bistånd enligt socialtjänstlagen och för att den enskilde ska kunnat överklaga hos förvaltningsrätten. Ett beslut om ekonomiskt bistånd där bostadsbidrag inte har räknats med som en inkomst baserat på kommunala riktlinjer kan endast laglighetsprövas. Ett beslut om ekonomiskt bistånd där tilläggsbeloppet har avräknats från inkomsterna ska normalt inte beviljas inom ramen för 4 kap. 1 § Sol då det som regel inte krävs för att den enskilde ska uppnå skälig levnadsnivå. Därför behöver en rätt till biståndet enligt 4 kap 1 § SoL direkt följas av en prövning av rätt till insatsen enligt 4 kap 2 § SoL utifrån nu beslutade anvisningar för att önskad effekt ska uppnås.

Den stigande allmänna prisnivån har gjort att många hushåll fått kraftigt ökade levnadsomkostnader. Detta försvagar hushållens köpkraft och ökar risken för många hushåll att få en mer ansträngd ekonomi. Barnfamiljer med låg inkomst och små ekonomiska marginaler är särskilt utsatta. Det finns därför anledning att ge stöd till ekonomiskt utsatta barnfamiljer så att de kan klara sina boendekostnader trots höjda levnadsomkostnader till följd av höjda priser.

De barnfamiljer som enligt bestämmelserna i socialförsäkringsbalken får det tillfälliga tilläggsbidraget och som är i behov av ekonomiskt bistånd för sin försörjning får genom en prövning enligt 4 kap. 1 § SoL inte sådant utökat stöd för sina levnadsomkostnader som tilläggsbidraget syftar till i och med att det ekonomiska biståndet reduceras i motsvarande mån. Syftet med stödet som regeringen har infört uppnås därför inte för dessa familjer. Det finns därför särskilda skäl att ge bistånd utöver skälig levnadsnivå för barnfamiljer som beviljas det tillfälliga tilläggsbidraget så att de uppnår samma ekonomiska fördel som de barnfamiljer som har rätt till tilläggsbidraget men som inte är i behov av ekonomiskt bistånd.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom socialförvaltningens avdelning för stadsövergripande frågor. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet 2023-05-17. Rådet för funktionshinderfrågor har haft möjlighet att behandla ärendet den 2023-05-17.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen är positiv till att barnfamiljer som har rätt till det föreslagna tidsbegränsade förstärkta tilläggsbidraget inom bostadsbidraget får avräkna tilläggsbidraget vid beräkning av ekonomiskt bistånd efter prövning enligt 4 kap. 2 § SoL under förutsättning att riksdagen fattar beslut i enlighet med regeringens förslag, det vill säga 1 juli-31 december 2023. Förvaltningen är

positiv till att regeringen föreslår att förlänga och höja bostadsbidraget till barnfamiljer.

Förslaget syftar till att stärka ekonomiskt utsatta barnfamiljer, vilket är i linje med och förväntas stärka barnets rättigheter enligt barnkonventionen. Förvaltningen anser att det ger ytterligare skäl till att staden tillfälligt gör avsteg från gällande riktlinjer för ekonomiskt bistånd så att barnfamiljer som har rätt till det tidsbegränsade tilläggsbidraget inom bostadsbidraget får avräkna tilläggsbidraget vid beräkning av ekonomiskt bistånd vid en prövning enligt 4 kap. 2 § SoL.

Förslaget kommer innebära att staden går miste om minskade kostnader för ekonomiskt bistånd och istället väntas ha samma kostnadsvolym som hade varit utan den statliga satsningen.

Förslaget kommer ge barnhushåll med försörjningsstöd och bostadsbidrag möjlighet att dra nytta av det tillfälliga tilläggsbeloppet i bostadsbidraget och ge en positiv skillnad i det enskilda hushållets disponibla inkomst.

Förslaget innebär inte enbart ekonomiska konsekvenser utan även förändrade arbetssätt. Arbetssättet kan medföra en viss ökad belastning för handläggare och chefer och en risk för fel och missar i handläggningen eftersom två beslut behöver fattas i varje ärende som rör barnfamiljer med rätt till tilläggsbidrag inom bostadsbidraget. Risken finns även att biståndstagarna har svårt att förstå vad som gäller vid besked om flera beslut, dvs. först ett avslag och sedan ett bifall. Det blir därför viktigt att verksamheterna säkerställer sina arbetsrutiner, är tydliga med sin kommunikation till biståndstagarna och ser över sin delegation så att den är anpassad utifrån det nya tillfälliga arbetssättet.

Förvaltningen ser även behov av resurser gällande kunskap och förutsättningar att genomföra denna förändring och föreslår att förvaltningen är med och bidrar med det stöd som kan komma att behövas, bl.a. upprätta ett handlägningsstöd med ett tydligt tillvägagångssätt.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner tjänsteutlåtandet som svar på kommunstyrelsens remiss av *Stöd till barnfamiljer*.

Veronica Wolgast Carstorp
Socialdirektör
Socialförvaltningen

Lina Blombergsson
Avdelningschef
Socialförvaltningen

Bilaga

1. Kopia av godkänt tjänsteutlåtande *Stöd till barnfamiljer KS 2023/509*.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Veronica Wolgast Carstorp, Socialdirektör	2023-05-11
Maria Karlsson, Tf. avdelningschef	2023-05-10